

Czytanie ze zrozumieniem – kl. VI

Józef Hurwic „Maria Skłodowska – Curie i promieniotwórczość”

Ta Starym Mieście w Warszawie w domu pod numerem 16 przy ulicy Freneta mieści się siedziba Polskiego Towarzystwa Chemicznego i znajdujące się pod jego opieką Muzeum Marii Skłodowskiej - Curie. 7 listopada 1867 roku w nieistniejącej już dziś oficynie tego domu, w mieszkaniu rodziny nauczycielskiej Skłodowskich przyszło na świat piąte i ostatnie dziecko.

Dziewczynce nadano imiona Maria Salomea.

Jej matka, Bronisława, kierowała jedną z najlepszych pensji warszawskich, którą sama w przyszłości ukończyła. Ojciec Marii, Władysław Skłodowski, był również nauczycielem fizyki i chemii, podobnie jak jego ojciec - Józef.

Mieszkanie Władysława i Bronisławy Skłodowskich było zawsze związane ze szkołą.

Mania, jak ją nazywano w domu, wychowała się wśród rozmów o nauce i nauczaniu. Do największych przyjemności dziewczynki należało obserwowanie, jak ojciec reguluje barometr ścienny, lub zagłębienie do szafy ze szkolnymi przyrządami do nauczania fizyki. Nieprzeciętnie zdolne dziecko, obdarzone niezwykłą pamięcią, w wieku czterech lat nauczyła się czytać. Wśród książek, które czytała znajdowały się podręczniki i dzieła techniczne z biblioteki ojca.

W roku 1877 dziesięcioletnią Manię oddano na pensję. Większość koleżanek była o dwa lata starsza. Mimo że najmłodsza w klasie, była najlepszą uczennicą, i to ze wszystkich przedmiotów.

12 czerwca 1885 roku, mając niecałe 16 lat, ukończyła szkołę ze złotym medalem i najwyższą oceną z każdego przedmiotu.

W listopadzie 1891 roku Maria Skłodowska wyjechała do Paryża, powodowana pragnieniem studiowania nauk matematyczno-fizycznych...

Skłodowska - Curie Maria /1367-1954/ polska uczona, pracująca we Francji, współtwórczyni nauki o promieniotwórczości, otrzymała w 1903 wraz z mężem Piotrem Curie, nagrodę Nobla za odkrycie pierwiastków – polonu i radu, oraz powtórnie w 1911 roku za badania nad radem.

OFICYNA - boczne skrzydło kamienicy, z wejściem od podwórka.

PENSJA - dawniej ogólnokształcąca prywatna szkoła żeńska, połączona z internatem.

POLON, RAD - promieniotwórcze pierwiastki chemiczne.

BAROMETR - przyrząd do mierzenia ciśnienia atmosferycznego.

Wykonaj polecenia:

1. Podkreśl szereg, który odpowiada życiorysowi Marii Skłodowskiej:

a/ Polka, fizyk, chemia, odkrycie radu i polonu, Nagroda Nobla dwa razy

b/ Polka, matematyk, nie odkrycie radu i polonu, Nagroda Nobla jeden raz

c/ Francuzka, fizyk, odkrycie radu, bez nagrody Nobla

d/ Francuzka, chemia, fizyka, odkrycie wszystkich pierwiastków, Nagroda Nobla dwa razy

2. Zapisz cyfrą arabską, ile lat żyła Maria Skłodowska?

.....

3. Wyobraź sobie, że przyjaźnisz się z rodzicami Marii Skłodowskiej. W roku 1867 wysyłasz do nich list. Zaadresuj kopertę:

.....
.....

4. Podaj nazwę miasta, w którym urodziła się najwybitniejsza polska uczona:

.....

5. Drugie imię Marii brzmiało:

a/ Stanisława

b/ Stefania

c/ Eleonora

d/ Salomea

6. Maria Skłodowska była:

a/ jedynaczką

b/ miała dwójkę rodzeństwa

c/ miała trzech braci

d/ miała czworo rodzeństwa

7. Spośród rodzeństwa była:

a/ najstarsza

b/ średnia

c/ najmłodsza

d/ druga z kolei

8. Maria urodziła się w rodzinie:

- a/ chłopskiej
- b/ inteligentnej
- c/ robotniczej

9. Fizyka i chemia:

- a/ była małej Mani zupełnie obca
- b/ nie były dziewczynce obce
- c/ to dziedziny nauki, z którymi panna Skłodowska zetknęła się dopiero na studiach
- d/ to dziedziny nauki, których Maria Skłodowska nigdy nie poznała

10. Pan Skłodowski był:

- a/ lekarzem
- b/ właścicielem żeńskiej szkoły
- c/ nauczycielem chemii i fizyki

11. Podkreśl zdania prawdziwe:

- a/ Bronisława Skłodowska była analfabeta
- b/ żona Władysława Skłodowskiego była osobą wykształconą
- c/ matka Marii Skłodowskiej prowadziła pensję dla dziewcząt
- d/ matka Mani nigdy nie pracowała

12. Odpowiedz za pomocą zdania podrzędnie złożonego.

Ile lat miała Maria Skłodowska, kiedy nauczyła się czytać?

.....
.....

13. Sporządź wykres zdania zapisanego w punkcie 12.

.....
.....

14. Wykreśl zdanie fałszywe.

- a/ mała Mania najbardziej lubiła bawić się lalkami
- b/ zabawy małej Mani były typowe jak na dziewczynkę
- c/ przyszła uczona najchętniej obserwowała nastawienie barometru, zaś ulubioną zabawą było korzystanie z przyrządów fizycznych
- d/ Maria Skłodowska była nieprzeciętnym dzieckiem

15. Kiedy Marię oddano na pensję miała:

- a/ VIII lat
- b/ IX lat
- c/ X lat
- d/ XI lat

16. Dokończ podane zdanie: Maria Skłodowska ukończyła szkołę w wieku lat: .....

17. Mania była:

- a/ uczennicą o nieprzeciętnych zdolnościach, najlepszą ze wszystkich przedmiotów
- b/ przeciętną uczennicą,
- c/ dzieckiem, któremu nauka sprawiała bardzo dużo trudności
- d/ uczennicą, która dwukrotnie nie była promowana do następnej klasy

18. Panna Skłodowska była:

- a/ najstarsza w klasie
- b/ w tym samym wieku co większość dziewcząt
- c/ najmłodsza w klasie

19. Maria Skłodowska studiowała:

- a/ w Warszawie
- b/ na Uniwersytecie Jagiellońskim
- c/ w Paryżu
- d/ w ogóle nie studiowała

20. Mąż Marii Skłodowskiej był:

- a/ Polakiem
- b/ Niemcem
- c/ Rosjaninem
- d/ Francuzem

21. Podkreśl te określenia, które Twoim zdaniem odpowiadają postaci wielkiej Polki.

- a/ niezależna
- b/ samodzielna
- c/ całkowicie podporządkowana rodzicom
- d/ niesamodzielna

- e/ niezaradna
- f/ decydująca o sobie i swoim życiu
- g/ zaradna

22. Druga część tekstu o Marii Skłodowskiej to:

- a/ notatka encyklopedyczna
- b/ fragment opowiadania
- c/ cytat z pieśni poświęconej wybitnej uczonej
- d/ wszystkie odpowiedzi są nieprawdziwe

23. Nagroda Nobla została ustanowiona przez:

- a/ Amerykanina Antoniego Nobla, wynalazcę żelazka elektrycznego
- b/ Szweda Alfreda Nobla, wynalazcę dynamitu
- c/ Polaka Alfreda Nobla, wynalazcę lampy naftowej
- d/ Niemca Manfreda Nobla, odkrywcę radu i polonu

24. Podkreśl nazwiska tych Polaków, którzy poza Marią Skłodowską - Curie otrzymali Nagrodę Nobla.

- a/ Henryk Sienkiewicz
- b/ Maria Konopnicka
- c/ Jan Brzechwa
- d/ Władysław Reymont
- e/ Józef Piłsudski
- f/ Mikołaj Kopernik
- g/ Czesław Miłosz
- h/ Jan Kochanowski,
- i/ Wisława Szymborska
- j/ Jan Paweł II

25. Podaj przynajmniej 4 określenia związane z polską noblistką:

- a/ pracowita
- b/ .....
- c/ .....
- d/ .....
- e/ .....